

**ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ**

1ο Παράδειγμα αξιολόγησης ωριαίας διάρκειας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΘΗΤΗ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: *Η Επιστήμη της Κοινωνιολογίας*

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 45 λεπτά

ΘΕΜΑ 1ο

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες, σημειώνοντας X στο αντίστοιχο πλαίσιο.

	Σωστό	Λάθος
α) Η Αστική Κοινωνιολογία μελετά την αστική τάξη.	☐	☐
β) Η Πολιτική Κοινωνιολογία μελετά τους πολιτικούς θεσμούς.	☐	☐
γ) Η Κοινωνιολογία της τέχνης μελετά τις ανάγκες που εκφράζουν και καλύπτουν οι τέχνες.	☐	☐
δ) Η Εθνολογία θεωρείται κλάδος της Κοινωνιολογίας.	☐	☐
ε) Η Κοινωνιολογία απορρίπτει τη χρήση στατιστικών μεθόδων.	☐	☐

Μονάδες 2

ΘΕΜΑ 2ο

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, τοποθετώντας σε κύκλο το γράμμα της αριθμής της.

1. Η Κοινωνιολογία της ανάπτυξης μελετά κυρίως:
 - α) τις περισσότερο αναπτυγμένες χώρες
 - β) τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες
 - γ) κανένα από τα παραπάνω

2. Η Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης μελετά:
- α) τι σκοπούς και στόχους πραγματικά έχει το εκπαιδευτικό σύστημα
 - β) τι σκοπούς πραγματικά εξυπηρετεί στην πράξη το εκπαιδευτικό σύστημα
 - γ) το α και β
 - δ) κανένα από τα παραπάνω
3. Ο κάθε κοινωνιολόγος σε όποιο κλάδο και αν έχει ειδικευτεί πρέπει να ενημερώνεται:
- α) για την εξέλιξη των άλλων κλάδων της επιστήμης του
 - β) για τις γενικές εξελίξεις των άλλων επιστημών
 - γ) για όλα τα παραπάνω
4. Η Κοινωνιολογία χρησιμοποιεί στατιστικές μεθόδους για να συγκεντρώσει και να παρουσιάσει:
- α) τα ποιοτικά στοιχεία μιας έρευνας
 - β) τα ποσοτικά στοιχεία μιας έρευνας
 - γ) όλα τα παραπάνω

Μονάδες 3

ΘΕΜΑ 3ο

Καθώς υπάρχει συνεργασία και αλληλοτροφοδότηση μεταξύ όλων των επιστημών, σε διαφορετικό βέβαια βαθμό σπουδαιότητας, η κοινωνιολογία συνδέεται στενά με τις άλλες Κοινωνικές Επιστήμες ή Επιστήμες του Ανθρώπου, αλλά και με τις βιοεπιστήμες και ακόμα με τις θετικές επιστήμες.

Τα παρακάτω στοιχεία διαφοροποιούν την Κοινωνιολογία από την Οικονομική επιστήμη, την κοινωνική Ανθρωπολογία, την Νομική και την Πολιτική επιστήμη.

- α) ενδιαφέρεται για ευρύτερα ανθρώπινα σύνολα
- β) ενδιαφέρεται κυρίως για το πώς η οικονομική πραγματικότητα διαμορφώνει την ταξική δομή, τη διαστρωμάτωση της κοινωνίας, τις πιθανές συγκρούσεις που προκαλεί, το πώς οι άνθρωποι βιώνουν την οικονομική τους κατάσταση κτλ.
- γ) ενδιαφέρεται περισσότερο για τα καθαρά οικονομικά μεγέθη π. χ. το ύψος των αμοιβών και παροχών, ο όγκος των συναλλαγών και των κεφαλαίων, ο ρυθμός συγκεντρωποίησής τους κτλ.
- δ) ενδιαφέρεται κυρίως να ερευνήσει το πώς η κοινωνική πραγματικότητα εκφράζεται μέσα από τους νομικούς κανόνες και γενικότερα τις σχέσεις αλληλεπίδρασης που υπάρχουν μεταξύ κανόνων Δικαίου αφενός, και λοιπών κοινωνικών φαινομένων αφετέρου.
- ε) ενδιαφέρεται κυρίως για το πώς οι κοινωνικές συνθήκες επηρεάζουν τη διαμόρφωση των πολιτευμάτων, τους διάφορους μηχανισμούς άσκησης της πολιτικής εξουσίας, για το ποιες κοινωνικές σχέσεις εκφράζουν τα πολιτικά κόμματα κ. ά.
- στ) ασχολείται με μικρά κυρίως ανθρώπινα σύνολα ή με τα πιο αρχέγονα στοιχεία του ανθρώπινου πληθυσμού.
- ζ) ασχολείται κυρίως με τη διατύπωση των κανόνων δικαίου, την ερμηνεία τους, την συστηματοποίηση της εφαρμογής τους και την παρέμβαση για την επιβολή τους με τρόπο αναγκαστικό όταν αυτοί δεν εφαρμόζονται σωστά.
- η) εξετάζει τις διάφορες μορφές διακυβέρνησης των ανθρώπινων κοινωνιών σε διάφορα επίπεδα, την ιστορική εξέλιξή τους, τις μεθόδους οργάνωσης και άσκησης της πολιτικής εξουσίας.

Να γράψετε στην τελευταία στήλη και στο αντίστοιχο πλαίσιο του παρακάτω πίνακα τα γράμματα από τα παραπάνω στοιχεία έτσι ώστε να δείξετε τη διαφοροποίηση των σχέσεων της Κοινωνιολογίας με καθεμιά από τις επιστήμες που αναφέρονται στον πίνακα.

A	B	Γ
Διαφοροποίηση της σχέσης Οικονομίας - Κοινωνιολογίας	Οικονομία	
	Κοινωνιολογία	
Διαφοροποίηση της σχέσης Κοινωνικής Ανθρωπολογίας - Κοινωνιολογίας	Κοινωνική Ανθρωπολογία	
	Κοινωνιολογία	
Διαφοροποίηση της σχέσης Νομικής Επιστήμης - Κοινωνιολογίας	Νομική Επιστήμη	
	Κοινωνιολογία	
Διαφοροποίηση της σχέσης Πολιτικής επιστήμης - Κοινωνιολογίας	Πολιτική Επιστήμη	
	Κοινωνιολογία	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 4ο

1. Να προσδιορίσετε τη βοήθεια που μπορεί να προσφέρει ο Κοινωνιολόγος στον πολίτη.

Μονάδες 5

2. Να προσδιορίσετε τη βοήθεια που μπορεί να προσφέρουν οι απλές γνώσεις Κοινωνιολογίας σε κάθε άνθρωπο.

Μονάδες 5

2ο Παράδειγμα αξιολόγησης ωριαίας διάρκειας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΘΗΤΗ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: *Θεμελίωση και θεωρητικές προσεγγίσεις της Κοινωνιολογίας*

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 45 λεπτά

ΘΕΜΑ 1ο

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες, σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο πλαίσιο. Στη συνέχεια, κάθε πρόταση που θεωρήσατε Λανθασμένη, να την αναδιατυπώσετε στη διάστικτη κενή γραμμή, ώστε να γίνει σωστή.

Σωστό Λάθος

α) Κατά τον Μαρξ η κινητήρια δύναμη της ιστορίας και του μετασχηματισμού των κοινωνιών είναι η αλλαγή των συμφερόντων της άρχουσας τάξης.

.....
.....

β) Ο Ντυρκέμ υποστήριξε ότι πρέπει να προσεγγίζουμε τα κοινωνικά φαινόμενα ως πράγματα, δηλαδή ως φυσικά φαινόμενα.

.....
.....

γ) Κατά το Ντυρκέμ οι σύνθετες κοινωνίες βασίζονται στην οργανική αλληλεγγύη.

.....
.....

- δ) Ο Ντυρκέμ θεωρεί ότι το θρησκευτικό φαινόμενο ανταποκρίνεται στις ανάγκες μόνο των παλαιότερων απλών κοινωνιών.
-
-
- ε) Κατά το Βέμπερ το διακριτικό γνώρισμα των ανθρώπινων συμπεριφορών είναι το νόημα που εκπέμπουν.
-
-
- στ) Ο ιδεότυπος που κατασκεύασε ο Βέμπερ αποτελεί ένα αντίγραφο της πραγματικότητας.
-
-

Μονάδες 3

ΘΕΜΑ 2ο

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, τοποθετώντας σε κύκλο το γράμμα της αρίθμησής της.

1. Κατα το Ντυρκέμ, η γενίκευση του καταμερισμού της εργασίας και η προοδευτική επικράτηση της οργανικής αλληλεγγύης στις σύγχρονες κοινωνίες οφείλεται στην:
 - α) ανάγκη μεγιστοποίησης του κέρδους.
 - β) φυσική και ηθική πυκνότητα.
 - γ) πάλι των τάξεων

2. Σύμφωνα με τις ιδέες του Ντυρκέμ οι άνθρωποι μέσω της θρησκευτικής δραστηριότητας λατρεύουν:
 - α) ένα υπέρτατο ον που ονομάζουν Θεό.
 - β) την ίδια την κοινωνία.
 - γ) τα πνεύματα και τις ψυχές.
 - δ) τις δυνάμεις της φύσης.

3. Σύμφωνα με τη διάκριση που κάνει ο Βέμπερ, η περίπτωση της συμπεριφοράς του καπετάνιου ενός πλοίου που ακολουθεί το πλοίο του στο βυθό, ανήκει στην:
- α) Ορθολογική δράση σε σχέση με ένα σκοπό.
 - β) Ορθολογική δράση σε σχέση με μια αξία.
 - γ) Συναισθηματική ή συγκινησιακή δράση.
 - δ) Παραδοσιακή δράση.

Μονάδες 2

ΘΕΜΑ 3ο

«Ο Μ.Βέμπερ διακρίνει τρεις ιδεότυπους νομιμοποιημένης εξουσίας ή κυριαρχίας». Να γράψετε το γράμμα του φαινομένου της Β'στήλης στον αντίστοιχο ιδεότυπο της Α'στήλης.

Α'	Β'
..... Σύννομη εξουσία	α. Οι κυριαρχούμενοι δεν είναι πολίτες αλλά υπήκοοι μιας εξουσίας η οποία στηρίζει τη νομιμοποίησή της στην κατοχή παραδοσιακών προνομίων.
..... Παραδοσιακή εξουσία	β. Οι εξουσιαζόμενοι υποτάσσονται στους κατόχους εξουσίας γιατί αποδέχονται το νόμιμο χαρακτήρα της εξουσίας και όχι γιατί εξαρτώνται προσωπικά από τους φορείς της.
..... Χαρισματική εξουσία	γ. Οι κυριαρχούμενοι αφιερώνονται στον ηγέτη γιατί θεωρούν ότι επιλέχθηκε και κλήθηκε για να εκπληρώσει μια αποστολή.

Μονάδες 2

ΘΕΜΑ 4ο

Να συμπληρώσετε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις:

1. Ο Κοντ διακρίνει τρία διαδοχικά ιστορικά στάδια εξέλιξης της ανθρώπινης κοινωνίας: α) το στάδιο β) το στάδιο και γ) το στάδιο.
2. Σύμφωνα με τον Ντυρκέμ, μπορούμε να διακρίνουμε δύο είδη αλληλεγγύης. Την αλληλεγγύη που χαρακτηρίζει τις απλές κοινωνίες και την αλληλεγγύη που χαρακτηρίζει τις σύγχρονες (διαφοροποιημένες) κοινωνίες.
3. Ο Βέμπερ διακρίνει τρεις ιδεότυπους νομιμοποιημένης εξουσίας ή κυριαρχίας: α) τη εξουσία β) τη εξουσία και γ) τη εξουσία.
4. Ο Παρέτο διαχωρίζει τις ανθρώπινες συμπεριφορές σε δύο κατηγορίες: α) συμπεριφορές και β) συμπεριφορές.
5. Ο Ραλφ Ντάρντορφ υποστηρίζει ότι η κοινωνία έχει ταυτόχρονα δύο όψεις: α) τη και β) τη

Μονάδες 3

ΘΕΜΑ 5ο

1. Να εξηγήσετε τί ονομάζει ο Μαρξ «πάλη των τάξεων» και ποιος είναι ο ρόλος της στον κοινωνικό μετασχηματισμό.
2. Να περιγράψετε τα τρία βασικά χαρακτηριστικά των κοινωνικών φαινομένων, σύμφωνα με τις απόψεις του Ντυρκέμ, καθώς και τις μεθοδολογικές αρχές με βάση τις οποίες θα πρέπει να τα μελετάμε.
3. Να αναφέρετε τί είναι ο ιδεότυπος και ποιός τον κατασκεύασε.

Μονάδες 10

3ο Παράδειγμα αξιολόγησης ωριαίας διάρκειας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΘΗΤΗ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Κοινωνιολογική Έρευνα – Μέθοδοι και Τεχνικές

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 45 λεπτά

ΘΕΜΑ 1ο

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες, σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο πλαίσιο.

	Σωστό	Λάθος
α) Η αρχαιότερη μορφή επιστημονικής μεθόδου είναι η παρατήρηση.	☐	☐
β) Το πείραμα είναι μια μέθοδος που μπορεί να χρησιμοποιηθεί στις Κοινωνικές Επιστήμες με την ίδια έκταση που χρησιμοποιείται και στις Φυσικές.	☐	☐
γ) Υποκείμενα μια κοινωνικής έρευνας λέγονται οι ερευνητές που παρατηρούν ένα κοινωνικό φαινόμενο.	☐	☐
δ) Η έννοια της κοινής γνώμης περιγράφει τα κοινά στοιχεία που υπάρχουν στις γνώμες των ατόμων - μελών ενός «κοινού».	☐	☐
ε) Η πιο γνωστή απογραφική έρευνα είναι η «δημοσκόπηση».	☐	☐
στ) Στην έρευνα τεκμηρίων οι ερευνητές στηρίζονται στη μελέτη και στην ανάλυση γενικών στατιστικών στοιχείων.	☐	☐

Μονάδες 3

ΘΕΜΑ 2ο

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, τοποθετώντας σε κύκλο το γράμμα της αριθμότης της.

1. Υποκείμενα της κοινωνικής έρευνας λέγονται:
 - α) οι ερευνητές των κοινωνικών φαινομένων
 - β) οι άνθρωποι τους οποίους ερευνά ο ερευνητής
 - γ) τα άτομα που ασχολούνται με τη συλλογή των στοιχείων

2. Από τις πιο συνηθισμένες μορφές κοινωνικής έρευνας είναι:
 - α) το πείραμα
 - β) η παρατήρηση
 - γ) η δειγματοληπτική έρευνα

3. Η πιο γνωστή απογραφική έρευνα είναι:
 - α) η δημοσκόπηση
 - β) η γενική απογραφή του πληθυσμού
 - γ) η έρευνα τεκμηρίων

4. Η γενική απογραφή του πληθυσμού πραγματοποιείται στην Ελλάδα κάθε:
 - α) 5 χρόνια
 - β) 10 χρόνια
 - γ) 15 χρόνια

5. Σε δευτερογενή στοιχεία στηρίζεται η μέθοδος:
 - α) έρευνα τεκμηρίων
 - β) απογραφική έρευνα
 - γ) δημοσκόπηση
 - δ) παρατήρηση

Μονάδες 3

ΘΕΜΑ 3ο

1. Να γράψετε στο κενό αριστερά το γράμμα του δεδομένου της Β' στήλης, που αντιστοιχεί στο δεδομένο της Α' στήλης.

Α'	Β'
..... κλειστές τύπου ναι – όχι	α. λέγονται οι ερωτήσεις στις οποίες δίνεται μια σειρά, ένας κατάλογος απαντήσεων στον ερωτώμενο και εκείνος επιλέγει αυτήν που ταιριάζει καλύτερα.
..... κλειστές προκατασκευασμένων απαντήσεων	β. λέγονται οι ερωτήσεις όπου ο ερωτώμενος είναι ελεύθερος να απαντήσει όπως νομίζει.
..... ανοιχτές	γ. λέγονται οι ερωτήσεις στις οποίες ο ερωτώμενος απαντά συνήθως με ναι ή όχι.

Μονάδες 2

1. Να γράψετε στο κενό αριστερά το γράμμα του δεδομένου της Β' στήλης, που αντιστοιχεί στο δεδομένο της Α' στήλης.

Α'	Β'
..... ανεξάρτητη μεταβλητή	α. ονομάζεται εκείνος ο παράγοντας, εκείνο το χαρακτηριστικό στοιχείο ή γνώρισμα, του οποίου η αλλαγή συνεπάγεται μια αλλαγή και σε κάποιον άλλο παράγοντα, χαρακτηριστικό στοιχείο ή γνώρισμα με το οποίο βρίσκεται σε στενή σχέση.
..... εξαρτημένη μεταβλητή	β. ονομάζεται εκείνος ο παράγοντας, εκείνο το χαρακτηριστικό στοιχείο ή γνώρισμα, που αλλάζει μόλις αλλάξει κάποιος παράγοντας, χαρακτηριστικό στοιχείο ή γνώρισμα με το οποίο βρίσκεται σε στενή σχέση.

Μονάδες 2

ΘΕΜΑ 4ο

1.

Πηγή 1

«Η παρατήρηση ωστόσο δεν είναι ένα «φυσικό» δώρο, αλλά μια δραστηριότητα που απαιτεί μεγάλη επιδεξιότητα, για την οποία απαιτείται κάποιο εκτεταμένο υπόβαθρο γνώσης και κατανόησης, καθώς επίσης και ικανότητα πρωτοτυπίας στη σκέψη και αναγνώριση των σημαντικών γεγονότων. Σίγουρα κάτι τέτοιο δεν είναι εύκολη δουλειά.

(Nisbet 1997, σελ. 15)

Πηγή 2

(...) Οι Cohen και Manion (1989) επιστούν την προσοχή σε κάποιες κριτικές που ασκήθηκαν σε συγκεκριμένη παρατήρηση:

Τα αποτελέσματα που συνήθως αναδύονται έπειτα από τη διεξαγωγή συμμετοχικής παρατήρησης συχνά περιγράφονται ως υποκειμενικά, μεροληπτικά, επηρεασμένα από την ιδιοσυγκρασία του παρατηρητή, και θεωρείται ότι στερούνται επακριβώς ποσοτικών μετρήσεων, ως εγγύηση της έρευνας και του πειραματισμού». (σελ. 129)

Μεθοδολογικός σχεδιασμός παιδαγωγικής και κοινωνικής έρευνας,
JUDITH BELL, GUTENBERG, Αθήνα 1997, σελ. 169-171

Αφού μελετήσετε τα παραπάνω κείμενα:

- α) να εξηγήσετε τι εννοούμε λέγοντας ότι ο ερευνητής πρέπει να διατηρήσει μια απόσταση αντικειμενικότητας από τους ανθρώπους που ερευνά.
- β) να προσδιορίσετε τον όρο «υποκείμενα της έρευνας» του ερευνητή των κοινωνικών φαινομένων.
- γ) να παρουσιάσετε μια απλή τεχνική εξασφάλισης της αντικειμενικότητας του ερευνητή.

2. Να προσδιορίσετε τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που παρουσιάζει η χρήση ερωτήσεων κλειστού και ανοιχτού τύπου σε μια κοινωνική έρευνα.

Μονάδες 10

4ο Παράδειγμα αξιολόγησης ολιγόλεπτης διάρκειας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΘΗΤΗ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: *Οι Κοινωνίες στο χρόνο και στο χώρο*

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 20 λεπτά

ΘΕΜΑ 1ο

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες, σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο πλαίσιο. Στη συνέχεια, κάθε πρόταση που θεωρήσατε Λανθασμένη, να την αναδιατυπώσετε στη διάστικτη κενή γραμμή, ώστε να γίνει σωστή.

Σωστό Λάθος

α) Όλες οι ιδέες για την κοινωνία έχουν ως κοινό παρανομαστή τους την έννοια της αλληλεξάρτησης.

.....
.....

β) Οι κοινωνικές δομές ταυτίζονται με την κοινωνία στην ολότητά της.

.....
.....

γ) Η Κοινωνιολογία συγκροτήθηκε ως επιστήμη την εποχή του Διαφωτισμού.

.....
.....

δ) Σύμφωνα με τις απόψεις του Μαρξ το κριτήριο κατάταξης των κοινωνιών είναι ο καταμερισμός της εργασίας

.....
.....

Μονάδες 3

ΘΕΜΑ 2ο

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, τοποθετώντας σε κύκλο το γράμμα της αρίθμησής της.

1. Στην έννοια της κοινωνικής δομής εισέρχονται:
 - α) Όλα τα στοιχεία από τα τρία επίπεδα (κοινωνικό, θεσμικό, πολιτισμικό) στα οποία εκφράζεται η κάθε κοινωνία.
 - β) Ορισμένα μόνο στοιχεία από τα τρία επίπεδα στα οποία εκφράζεται η κάθε κοινωνία.
 - γ) Οι σημαντικές ιδιότητες μιας κοινωνίας σε μια δεδομένη στιγμή.

2. Το κύριο κριτήριο κατάταξης των κοινωνιών κατά τον Κοντ είναι:
 - α) Η ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων
 - β) Η ηθική πυκνότητα
 - γ) Η κατάσταση της σκέψης και νόησης
 - δ) Η ανάπτυξη του υπολογιστικού πνεύματος

3. Ο Μαρξ θεωρεί ως αφετηρία του κοινωνικού παρελθόντος:
 - α) Το δουλοκτητικό τρόπο παραγωγής.
 - β) Τον ασιατικό τρόπο παραγωγής.
 - γ) Τον πρωτόγονο κομμουνισμό.
 - δ) Τον φεουδαρχικό τρόπο παραγωγής.

4. Στη θεωρία του Βέμπερ ξεχωριστή θέση έχουν:
 - α) Η ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων
 - β) Οι θεσμοί
 - γ) Τα πολιτισμικά σχήματα
 - δ) Ο καταμερισμός της εργασίας

Μονάδες 3

ΘΕΜΑ 3ο

Να γράψετε στο κενό αριστερά, το γράμμα του δεδομένου της στήλης Β που αντιστοιχεί στο δεδομένο της στήλης Α.

Α΄	Β΄
..... κοινωνικές δομές	α. Οι σημαντικές σχέσεις που δημιουργούνται ανάμεσα στις διάφορες ομάδες ή τάξεις και που, συνήθως, χαρακτηρίζονται από τη μακρά τους διάρκεια στο χρόνο. β. Η διαδικασία που οδηγεί από απλές κοινωνικές δομές σε πιο σύνθετες. γ. Η κάθε συγκεκριμένη διάρθρωση που έχει μια μοναδικότητα στο χρόνο. δ. Η διαδικασία που οδηγεί στην αλλαγή των κοινωνικών σχηματισμών.
..... κοινωνικός σχηματισμός	
..... κοινωνικός μετασχηματισμός	
..... κοινωνική διαφοροποίηση	

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ 4ο

1. Να προσδιορίσετε το κριτήριο κατάταξης των κοινωνιών που υιοθέτησε ο Ντυρκέμ και να αναλύσετε τις δύο κατηγορίες κοινωνιών που διακρίνει σύμφωνα με αυτό το κριτήριο.
2. Να προσδιορίσετε τα κυριότερα στοιχεία που εντάσσουν την Ελλάδα στην κατηγορία των νεωτερικών κοινωνιών.

Μονάδες 10 (6 + 4)

5ο Παράδειγμα αξιολόγησης ωριαίας διάρκειας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΘΗΤΗ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: Πολιτισμός, Κουλτούρα, Πολιτισμικές Πρακτικές

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 45 λεπτά

ΘΕΜΑ 1ο

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες, σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο πλαίσιο. Στη συνέχεια, κάθε πρόταση που θεωρήσατε Λανθασμένη να την αναδιατυπώσετε στη διάστικτη κενή γραμμή ώστε να γίνει σωστή.

	Σωστό	Λάθος
α) Οι διακρίσεις των όρων κουλτούρα – πολιτισμός του 19 ^{ου} αιώνα εξακολουθούν και σήμερα να είναι έντονες.
.....	☐	☐
β) Κάθε κοινωνική ομάδα έχει ορισμένα ιδιαίτερα πολιτισμικά πρότυπα.
.....	☐	☐
γ) Τα φαινόμενα διαφοροποίησης των πολιτισμικών πρακτικών εμφανίζονται κυρίως στις απλές κοινωνίες.
.....	☐	☐
δ) Στο επίπεδο της πολιτικής, η αστική τάξη δημιουργεί μια συμμετοχική στις κινητοποιήσεις πολιτική κουλτούρα.
.....	☐	☐
ε) Η εργατική τάξη ως προς την κατανάλωση μουσικών έργων (λαϊκή στάση) χαρακτηρίζεται από τη σωματική συμμετοχή στους μουσικούς ρυθμούς.
.....	☐	☐

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ 2ο

Να συμπληρώσετε τα κενά στο παρακάτω κείμενο:

Ο όρος κουλτούρα, μέχρι και το 18ο αιώνα, σήμαινε στις δυτικοευρωπαϊκές γλώσσες την καλλιέργεια των ή την των ζώων. Είναι προς το τέλος του 18ου αιώνα που αρχίζει να παίρνει ένα διαφορετικό εννοιολογικό περιεχόμενο και να αναφέρεται σε, κυρίως επιτεύγματα. Αντίθετα, ο όρος πολιτισμός είναι ένας νεόπλαστος όρος του τέλους του 18ου αιώνα και η αρχική του σημασία αναφέρεται σε επιτεύγματα των ανθρώπων.

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ 3ο

1. Να διατυπώσετε τον ορισμό του E. Τάιλορ για τον πολιτισμό.
2. Να αναφέρετε θέματα σχετικά με τα οποία δημιουργούνται οι νεανικές υποκουλτούρες.

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ 4ο

«Αν βασισθούμε στην υποπολιτισμική ανάλυση του David Downes, μπορούμε να ταξινομήσουμε τις υποκουλτούρες σε τρία κύρια είδη.

Πρώτον, σε αυτές που εισάγονται ή σχηματίζονται έξω από τα όρια της κυρίαρχης κουλτούρας. Είναι οι κουλτούρες των ομάδων των μεταναστών, οι οποίες γίνονται υποκουλτούρες στο πλαίσιο της κουλτούρας υποδοχής, ή οι περιφερειακές και τοπικές κουλτούρες που συγχωνεύονται ή, αντιθέτως, αποτελούν απάντηση στην περιβάλλουσα κυρίαρχη κουλτούρα. Με τους σημερινούς κοινωνιολογικούς όρους, οι υποκουλτούρες αυτές προσδιορίζονται ως εθνικές (για την ακρίβεια, εθνοτικές: ethnic) ή μειονοτικές κουλτούρες (και υποκουλτούρες).

Το δεύτερο είδος υποπολιτισμών, είναι αυτό που προέρχεται μέσα από τους ίδιους τους κόλπους της κυρίαρχης κουλτούρας και μάλιστα δημιουργείται ως θετική απάντηση στις απαιτήσεις των κοινωνικών και πολιτισμικών δομών. Αυτούς τους σχηματισμούς ο Downes τους προσδιορίζει, κυρίως, ως ηλικιακές ή επαγγελματικές υποκουλτούρες. Όμως, με τους σημερινούς κοινωνιολογικούς όρους θα ήταν προτιμότερο να τους προσδιορίσουμε ως άτυπες ομάδες.

Τέλος, ο τρίτος τύπος υποπολιτισμών αποτελείται από αυτούς που διαμορφώνονται ως αρνητική απάντηση στις κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες. Είναι, σύμφωνα με τον Downes, οι κατεξοχήν υποκουλτούρες. Πρόκειται για τις παρεκκλίνουσες ή/και παραβατικές ομάδες, τις θρησκευτικές σχέτες, κλπ.»

(Αντώνης Ε. Αστρινάκης: Νεανικές υποκουλτούρες.
Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1991)

Να αναπτύξετε τρία είδη υποκουλτούρας που εμφανίζονται στο εσωτερικό των διαφοροποιημένων κοινωνιών.

Μονάδες 8

6ο Παράδειγμα αξιολόγησης ωριαίας διάρκειας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΘΗΤΗ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ: *Οι Κοινωνικοί Θεσμοί*

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 45 λεπτά

ΘΕΜΑ 1ο

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες, σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο πλαίσιο. Στη συνέχεια, κάθε πρόταση που θεωρήσατε Λανθασμένη, να την αναδιατυπώσετε στη διάστικτη κενή γραμμή, ώστε να γίνει σωστή.

Σωστό Λάθος

α) Οι θεσμοί εκφράζουν και προσπαθούν να διατηρήσουν και να αναπαράγουν μια συγκεκριμένη κοινωνική πραγματικότητα.	☐	☐
β) Η θεσμοποίηση είναι μια απλή και σύντομη διαδικασία δημιουργίας κοινωνικών θεσμών.	☐	☐
γ) Η παγίωση ενός νέου θεσμού στηρίζεται στην επανάληψη και τυποποίηση σχέσεων και ενεργειών.	☐	☐
δ) Θεσμοποίηση είναι η επικύρωση της δημιουργίας ενός θεσμού, με τυπική πράξη.	☐	☐

- ε) Ο ίδιος κοινωνικός θεσμός επιτελεί ταυτόχρονα πολλές λειτουργίες.
-
-
- στ) Βασικό χαρακτηριστικό της σύγχρονης εποχής είναι η δημιουργία νέων πολυλειτουργικών θεσμών.
-
-
- ζ) Νέοι, εξειδικευμένοι θεσμοί αναλαμβάνουν λειτουργίες τις οποίες παλαιότερα επιτελούσε η οικογένεια.
-
-
- η) Ο θεσμός της εκπαίδευσης εξασφαλίζει την ισότητα των ευκαιριών και την ισότιμη αντιμετώπιση των μαθητών.
-
-

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ 2ο

Να επιλέξετε τις σωστές απαντήσεις, τοποθετώντας σε κύκλο το γράμμα της αρίθμησης της.

Στην Ελλάδα σήμερα θεσμοί είναι:

- α) Το κράτος
- β) Η οικογένεια
- γ) Το πέταγμα του χαρταετού την Καθαρή Δευτέρα
- δ) Οι διακοπές
- ε) Ο εορτασμός των γενεθλίων
- στ) Η προίκα
- ζ) Ο στρατός
- η) Η θρησκεία
- θ) Η αστυνομία
- ι) Ο γάμος

Μονάδες 2

ΘΕΜΑ 3ο

Να ορίσετε τις παρακάτω έννοιες:

- α) Κοινωνικός θεσμός
- β) Θεσμοποίηση
- γ) Θεσμοθέτηση

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ 4ο

«Ο μετασχηματισμός του θεσμού της οικογένειας είναι ριζικός».

Να περιγράψετε τις λειτουργίες που επιτελούσε στο παρελθόν η οικογένεια καθώς και εκείνες τις οποίες επιτελεί σήμερα.

Μονάδες 10

7ο Παράδειγμα αξιολόγησης ωριαίας διάρκειας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΘΗΤΗ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ: Κοινωνικοποίηση – Κοινωνικές αξίες

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 45 λεπτά

ΘΕΜΑ 1ο

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες, σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο πλαίσιο. Στη συνέχεια, κάθε πρόταση που θεωρήσατε Λανθασμένη, να την αναδιατυπώσετε στη διάστικτη κενή γραμμή, ώστε να γίνει σωστή.

Σωστό Λάθος

α) Η κοινή κουλτούρα αποτελεί τη βάση της κοινωνικής συνοχής.

.....
.....

β) Η κοινωνικοποίηση του ατόμου σταματά με την ενηλικίωσή του.

.....
.....

γ) Το κάθε άτομο, ως κάτοχος μιας κοινωνικής θέσης, επιλέγει αυθαίρετα τους τρόπους συμπεριφοράς του.

.....
.....

δ) Οι κοινωνικές αξίες δημιουργούνται από το κάθε άτομο χωριστά.

.....
.....

ε) Όλα τα άτομα μιας κοινωνίας αποδίδουν το ίδιο περιεχόμενο στις κοινωνικές αξίες.

.....
.....

Μονάδες 3

ΘΕΜΑ 2ο

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, τοποθετώντας σε κύκλο το γράμμα της αρίθμησης της.

1. Οι ανθρώπινες συμπεριφορές στην συντριπτική τους πλειοψηφία είναι:
 - α) γενετικά προγραμματισμένες
 - β) κοινωνικά προσδιορισμένες
 - γ) κατευθύνονται από τα ένστικτα

2. Η διαμόρφωση της αυτοαντίληψης του κάθε ατόμου είναι:
 - α) αποτέλεσμα κοινωνικών διαδικασιών
 - β) αποτέλεσμα ψυχολογικών διαδικασιών
 - γ) αποτέλεσμα των παρορμήσεων του κάθε ατόμου

3. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του ρόλου ενός ατόμου ως κατόχου μιας κοινωνικής θέσης έχουν προσδιοριστεί:
 - α) από το ίδιο άτομο
 - β) από την κοινωνία
 - γ) από ένστικτο

4. Οι κοινωνικές αξίες έχουν:
 - α) εσωτερικό χαρακτήρα
 - β) εξωτερικό χαρακτήρα
 - γ) ατομικό χαρακτήρα

Μονάδες 3

ΘΕΜΑ 3ο

Να γράψετε στο κενό αριστερά, το γράμμα του δεδομένου της στήλης Β που αντιστοιχεί στο δεδομένο της στήλης Α.

A	B
..... στάδιο αισθησιοκινητικό	α. προβαίνει σε συλλογισμούς και συσχετίσεις.
..... στάδιο προσυλλογιστικό	β. χρησιμοποιεί την κριτική ικανότητα, σκέφτεται το μέλλον του, διεκδικεί.
..... στάδιο συγκεκριμένων συλλογισμών	γ. δεν μπορεί να ξεχωρίσει τον εαυτό του από τα πράγματα και τα πρόσωπα του περιβάλλοντός του.
..... στάδιο αφαιρετικής σκέψης	δ. δεν κατέχει έννοιες, δεν προβαίνει σε γενικεύσεις και η νόηση του είναι εγωκεντρική.

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ 4ο

- α) Να προσδιορίσετε τη σημασία που έχει, για την κοινωνία ως σύνολο αλλά και για κάθε μέλος χωριστά, η εκμάθηση και υιοθέτηση της κουλτούρας της.
β) Να περιγράψετε τον τρόπο με τον οποίο προσδιορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του ρόλου ενός ατόμου. Να δώσετε παράδειγμα.
- α) Να περιγράψετε τη διαδικασία με την οποία οι κοινωνίες μεταβιβάζουν τις κοινωνικές αξίες στα άτομα μέλη τους και τους σκοπούς που εξυπηρετεί.
β) Να προσδιορίσετε τους παράγοντες που συμβάλλουν στη διαφοροποίηση των κοινωνικών αξιών και να αναλύσετε τα επίπεδα διαφοροποίησής τους.

Μονάδες 10 (4 x 2,5)

8ο Παράδειγμα αξιολόγησης ωριαίας διάρκειας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΘΗΤΗ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ: Κοινωνικός Μετασχηματισμός

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 45 λεπτά

ΘΕΜΑ 1ο

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες, σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο πλαίσιο. Στη συνέχεια, κάθε πρόταση που θεωρήσατε Λανθασμένη, να την αναδιατυπώσετε στη διάστικτη κενή γραμμή, ώστε να γίνει σωστή.

Σωστό Λάθος

α) Η διαδικασία κοινωνικού μετασχηματισμού μακράς διάρκειας απολήγει αναγκαστικά στη δομική αλλαγή της κοινωνίας.

.....
.....

β) Ο κοινωνικός μετασχηματισμός έχει μια κατεύθυνση γραμμικής αιτιότητας.

.....
.....

γ) Ο κοινωνικός μετασχηματισμός είναι ένα στατικό φαινόμενο.

.....
.....

δ) Ο κοινωνικός μετασχηματισμός ακολουθεί σε όλες τις κοινωνίες τον ίδιο δρόμο.

.....
.....

- ε) Η επιστημονική γνώση, αποκτά ηθικό πρόσημο από την εφαρμογή της.
-
-
- στ) Η εφαρμογή μιας τεχνολογικής καινοτομίας αναδεικνύει ομάδες που ευνοούνται θετικά και αρνητικά.
-
-
- ζ) Η ιδεολογία παρέχει μια συνολική εικόνα για το πώς είναι ο κόσμος και για το πώς θα έπρεπε να είναι.
-
-
- η) Ο καταμερισμός της κοινωνικής εργασίας, σύμφωνα με την άποψη του Ε. Ντυρκέμ αυξάνει τις πιθανότητες σύγκρουσης ανάμεσα στις κοινωνικές ομάδες.
-
-
- θ) Η διεύρυνση ενός επιστημονικού πεδίου έχει ως συνέπεια την μεγιστοποίηση των ανταγωνισμών μέσα στο πεδίο.
-
-
- ι) Κοινό σημείο όλων των κοινωνικών κινημάτων είναι η αναφορά τους στην κοινωνική ταυτότητα.
-
-

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ 2ο

Να γράψετε στο κενό αριστερά, το γράμμα του δεδομένου της στήλης Β που αντιστοιχεί στο δεδομένο της στήλης Α.

A	B
..... Κ. Μάρξ	α. Το κοινωνικό κίνημα ορίζεται μέσα από τρεις αρχές: την ταυτότητα, την αντίθεση και το συνολικό πολιτισμικό προσανατολισμό.
..... Μ. Βέμπερ	β. Η διεύρυνση ενός κοινωνικού πεδίου έχει ως συνέπεια την ελαχιστοποίηση των ανταγωνισμών και διενέξεων μέσα σ' αυτό.
..... Ε. Ντυρκέμ	γ. Η κοινωνική αλλαγή είναι αποτέλεσμα των αντιθέσεων που δημιουργούνται στο επίπεδο των παραγωγικών σχέσεων.
..... Π. Μπουρντιέ	δ. Για την κοινωνική αλλαγή το μεγαλύτερο βάρος έχουν τα πολιτισμικά σχήματα και οι αξίες.
..... Α. Τουραίν	ε. Η επαγγελματική διαφοροποίηση αποτελεί τεχνική επίλυσης των κοινωνικών διαμαχών.

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ 3ο

Να προσδιορίσετε με συντομία το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

Κοινωνικός σχηματισμός:

.....

Κοινωνικός μετασχηματισμός:

.....

Συγχρονία:

.....

Διαχρονία:

.....

Ιδεολογία:

.....

Κοινωνικός εχθρός:

Κοινωνικά κινήματα:

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ 4ο

1. «Η δυνατότητα εφαρμογής των επιστημονικών γνώσεων και των τεχνολογικών καινοτομιών εξαρτάται από τις σχέσεις δύναμης που υπάρχουν ανάμεσα στις διάφορες κοινωνικές ομάδες». Να προσδιορίσετε την εξάρτηση αυτή.
2. Να προσδιορίσετε την αναφορά, τη σημασιодότηση και τον προσανατολισμό δράσης των κοινωνικών κινήματων.

Μονάδες 8 (2 x 4)

9ο Παράδειγμα αξιολόγησης σύντομης διάρκειας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΘΗΤΗ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ: Κοινωνική Οργάνωση

(Διδακτική ενότητα: 3.2. Μεσο-κοινωνικό επίπεδο)

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 15 λεπτά

ΘΕΜΑ 1ο

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που συνοδεύουν το ακόλουθο κείμενο ως Σωστές ή Λανθασμένες, σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο πλαίσιο.

Σωστό Λάθος

α) Ο Βέμπερ διαπίστωσε ότι οι κοινωνίες του τρίτου κόσμου χαρακτηρίζονται από μια ειδική μορφή οργάνωσης, τη γραφειοκρατία.	☐	☐
β) Ο Βέμπερ υποστηρίζει ότι στις ανώτατες θέσεις της κρατικής διοίκησης πρέπει να τοποθετούνται επαγγελματίες πολιτικοί γιατί μπορούν να αποτρέψουν, ως ένα βαθμό, την πρόσδεση της γραφειοκρατίας σε επιμέρους συμφέροντα.	☐	☐
γ) Ο Ρ. Μέρτον υποστηρίζει ότι η κύρια αιτία των δυσλειτουργιών της γραφειοκρατικής οργάνωσης είναι η έλλειψη ελέγχων της Διεύθυνσης της γραφειοκρατίας στους υφισταμένους της.	☐	☐
δ) Ο Π. Μπλάου υποστηρίζει ότι σε κάθε γραφειοκρατία αναπτύσσεται και μια άτυπη δομή.	☐	☐
ε) Ο Ταίηλορ θεωρούσε ότι οι συνθήκες εργασίας σχετίζονται χαλαρά με την παραγωγικότητα.	☐	☐

στ) Οι έρευνες του Ε. Μαΐο έδειξαν ότι σημαντικότερο ρόλο στην αποτελεσματικότητα μιας ομάδας διαδραματίζουν οι κοινωνικές ανάγκες.

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ 2ο

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, τοποθετώντας σε κύκλο το γράμμα αριθμής της.

1. Τον ιδεότυπο της γραφειοκρατικής οργάνωσης κατασκεύασε:
 - α) ο Ρ. Μέρτον
 - β) ο Α. Γκούλντερ
 - γ) ο Μ. Βέμπερ
 - δ) ο Π. Μπλάου

2. Η μεγιστοποίηση της παραγωγικότητας των βιομηχανικών επιχειρήσεων μπορεί, σύμφωνα με τις απόψεις του Φ. Ταίηλορ, να επιτευχθεί:
 - α) με την επιστημονική οργάνωση της εργασίας και της παραγωγής
 - β) με τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων
 - γ) με την ανάπτυξη άτυπων κοινωνικών σχέσεων μεταξύ των εργαζομένων

3. Ο Ταίηλορ έδινε μεγάλη βαρύτητα στην ορθολογική οργάνωση, στον καταμερισμό της εργασίας και στην εξειδίκευση γιατί πίστευε ότι:
 - α) κάθε εργασία πρέπει να απλοποιηθεί στο μέγιστο βαθμό
 - β) πρέπει να αναπτυχθούν άτυπες κοινωνικές σχέσεις μεταξύ των εργαζομένων
 - γ) κάθε εργασία πρέπει να γίνει πιο πολύπλοκη

4. Σημαντικότερο ρόλο για την αύξηση της αποτελεσματικότητας μιας οργάνωσης, σύμφωνα με τον Ε. Μαΐο, διαδραματίζουν:
 - α) οι άτυπες κοινωνικές σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των εργαζομένων
 - β) οι βελτιώσεις των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων
 - γ) οι οικονομικές παροχές στους εργαζόμενους

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ 3ο

1. Να γράψετε στο κενό αριστερά, το γράμμα του δεδομένου της στήλης Β που αντιστοιχεί στο δεδομένο της στήλης Α.

A	B
..... Β. Βέμπερ	α. η τυπολατρική συμμόρφωση προς τους κανόνες γίνεται αυτοσκοπός και ακυρώνει την ευελιξία, την πρωτοβουλία και την εφευρετικότητα των εργαζομένων.
..... Ρ. Μέρτον	β. η ανάπτυξη άτυπων μορφών επικοινωνίας και δράσης , συντελούν στην επίλυση προβλημάτων και στην αύξηση της αποτελεσματικότητας της γραφειοκρατικής οργάνωσης.
..... Π. Μπλάου	γ. ο ομοιόμορφος και ορθολογικός χαρακτήρας της γραφειοκρατικής δράσης περιορίζει την ατομική πρωτοβουλία, τη δημιουργικότητα και την ελευθερία των ανθρώπων.
..... Α.Γκούλτνερ	δ. η επέκταση της γραφειοκρατικοποίησης σε μια επιχείρηση συνάντησε την αντίδραση των εργαζομένων και δεν οδήγησε στην αναμενόμενη αύξηση της παραγωγικότητας.

Μονάδες 6

2. Να γράψετε στο κενό αριστερά, το γράμμα του δεδομένου της στήλης B που αντιστοιχεί στο δεδομένο της στήλης A.

A	B
..... Θεωρία της επιστημονικής διαχείρισης	α. η ανάγκη των ατόμων να ανήκουν σε μια ομάδα, το ομαδικό πνεύμα που αναπτύσσεται μεταξύ τους και οι ομαδικές αξίες είναι οι καθοριστικοί παράγοντες της παραγωγικότητας.
..... Θεωρία των ανθρώπινων σχέσεων	β. οι τρόποι διασύνδεσης και συντονισμού των στοιχείων ενός οργανισμού σε συνδυασμό με αποτελεσματικά δίκτυα επικοινωνίας συμβάλλουν στην αποτελεσματική λειτουργία ενός οργανισμού.
..... Λειτουργική - οργανική θεωρία	γ. η ορθολογική οργάνωση, ο καταμερισμός εργασίας, η εξειδίκευση και η παροχή οικονομικών κινήτρων στους εργαζόμενους συντελούν στην αύξηση της παραγωγικότητας.

Μονάδες 6

10ο Παράδειγμα αξιολόγησης ωριαίας διάρκειας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΘΗΤΗ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ: *Η Κοινωνική Οργάνωση*

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 45 λεπτά

ΘΕΜΑ 1ο

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες, σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο πλαίσιο. Στη συνέχεια, κάθε πρόταση που θεωρήσατε Λανθασμένη, να την αναδιατυπώσετε στη διάστικτη κενή γραμμή, ώστε να γίνει σωστή.

Σωστό Λάθος

α) Οι συγγενικές σχέσεις παίζουν σημαντικό ρόλο στη διάρθρωση των απλών κοινωνιών.
.....
.....	☐	☐
β) Οι «Άθικτοι» είναι η ανώτερη κάστα στις Ινδίες.
.....
.....	☐	☐
γ) Οι δούλοι της Αρχαιότητας δεν αποτελούσαν ξεχωριστή κοινωνική τάξη.
.....
.....	☐	☐
δ) Η νεωτερικότητα είναι μία έννοια που χρησιμοποιείται για να δηλώσει γενικά κάθε αλλαγή σε κάθε εποχή.
.....
.....	☐	☐

ε) Ο Μ. Βέμπερ ορίζει την κοινωνική τάξη δίνοντας σημασία αποκλειστικά στον οικονομικό παράγοντα.

.....
.....

στ) Η μετάταξη διαφέρει από την κινητικότητα γιατί δε συνοδεύεται από την αλλαγή της σχετικής θέσης στο σύστημα των σχέσεων δύναμης.

.....
.....

ζ) Το εννοιολογικό αντίθετο της έννοιας του κοινωνικού αποκλεισμού είναι αυτή της κοινωνικής ταυτότητας.

.....
.....

η) Κοινωνικά κεφάλαια ονομάζονται το επενδυμένο χρήμα στον καπιταλισμό.

.....
.....

Μονάδες 3

ΘΕΜΑ 2ο

1. Να εξηγήσετε ποια είναι, σύμφωνα με τη θεωρία του Γκοντελιέ, η κύρια αιτία της μετάβασης από τις απλές κοινωνίες σε αυτές με κρατική οργάνωση;
2. Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων εννοιών.
 - α) δομική κινητικότητα
 - β) καθαρή κινητικότητα
3. Να εξηγήσετε ποιες ιδιότητες ονομάζονται κοινωνικά κεφάλαια και με τι τρόπο κατανέμονται στον κοινωνικό χώρο;

Μονάδες 6

ΘΕΜΑ 3ο

Να συμπληρώσετε τα κενά στο παρακάτω κείμενο:

Ο φόβος του αποκλεισμού άρχισε να αιωρείται και πάνω από τις ομάδες που καλύπτουν τις περιοχές των οικονομικά αναπτυγμένων κοινωνιών, δηλαδή το ενδιαμέσο ένα Είναι ένας από τους λόγους που ξαναμπαίνουν στο κοινωνικό σκηνικό τα ρατσιστικά φαντάσματα, τα οποία αποκτούν συχνά και έκφραση. Τούτη η έκφραση υποβαστάζεται από μια..... της εθνικής ομογένειας και υποδεικνύει τον ως τον κύριο αντίπαλο και εχθρό.

Μονάδα 1

ΘΕΜΑ 4ο

Να αναλύσετε τις ομοιότητες και τις διαφορές της θεωρίας των κοινωνικών τάξεων του Κ. Μαρξ και του Μ. Βέμπερ.

Μονάδες 10

11ο Παράδειγμα αξιολόγησης ωριαίας διάρκειας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΘΗΤΗ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ: Κοινωνικά Προβλήματα – Κοινωνική Απόκλιση

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 45 λεπτά

ΘΕΜΑ 1ο

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες, σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο πλαίσιο. Στη συνέχεια, κάθε πρόταση που θεωρήσατε Λανθασμένη, να την αναδιατυπώσετε στη διάστικτη κενή γραμμή, ώστε να γίνει σωστή.

Σωστό Λάθος

α) Τα παγκόσμια κοινωνικά προβλήματα διαφοροποιούνται μόνο από ήπειρο σε ήπειρο.

.....
.....

β) Στη σύγχρονη εποχή υπάρχει το αίσθημα της παγκόσμιας Αλληλεγγύης.

.....
.....

γ) Η κοινωνική απόκλιση αφορά τη συμπεριφορά μειοψηφιών κάποιου πληθυσμού.

.....
.....

δ) Η παραβατικότητα αυξάνεται, γενικά, στη σύγχρονη εποχή.

.....
.....

- ε) Η έννοια της αλλοτριώσης χρησιμοποιήθηκε αρχικά στις κοινωνικές επιστήμες από τον Κ. Μαρξ.
-
-
- στ) Η θεωρία του διαφορικού συγκρωτισμού του Σάδερλαντ συνδέεται με αυτή της σχολής του Σικάγο.
-
-

Μονάδες 2

ΘΕΜΑ 2ο

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, τοποθετώντας σε κύκλο το γράμμα της αρίθμησής της.

1. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τα υψηλότερα ποσοστά πολιτών που ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας, συγκεντρώνουν οι χώρες:
 - α) Πορτογαλία και Ισπανία
 - β) Πορτογαλία και Ελλάδα
 - γ) Ελλάδα και Ιταλία
 - δ) Ελλάδα και Δανία

2. Ο Κ. Μαρξ θεωρεί υπεύθυνο για την αλλοτρίωση του σύγχρονου ανθρώπου:
 - α) τον σοσιαλιστικό τρόπο παραγωγής
 - β) τον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής
 - γ) το προλεταριάτο
 - δ) τους διανοούμενους

3. Ο Χ. Μαρκούζε θεωρεί ότι εκείνοι που μπορούν να οδηγήσουν τις σύγχρονες κοινωνίες στο ξεπέρασμα του αλλοτριωτικού τους χαρακτήρα, είναι οι:
 - α) τεχνοκράτες
 - β) καπιταλιστές
 - γ) διανοούμενοι
 - δ) εργάτες

4. Στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία, το πρόβλημα της εξάρτησης από τα ναρκωτικά, αντιμετωπίζεται με μέτρα κυρίως:
- α) κατασταλτικά
 - β) προληπτικά
 - γ) κατασταλτικά και προληπτικά

Μονάδες 2

ΘΕΜΑ 3ο

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων εννοιών:

- α) Κοινωνικό πρόβλημα:
- β) Κοινωνική απόκλιση:
- γ) Παραβατικότητα:
- δ) Αλλοτρίωση:

Μονάδες 6 (4 x 1,5)

ΘΕΜΑ 4ο

Να αναλύσετε την έννοια της ανομίας, έτσι όπως χρησιμοποιήθηκε από τον Εμίλ Ντυρκέμ.

Μονάδες 6

ΘΕΜΑ 5ο

Να εξηγήσετε:

- α) Σε ποια σχολή εντάσσεται η μελέτη του «εγκλήματος του λευκού περι-
λαιμίου»
- β) Ποιο είναι το περιεχόμενο αυτής της μελέτης.

Μονάδες 4

12ο Παράδειγμα αξιολόγησης ωριαίας διάρκειας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΘΗΤΗ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ: Στερεότυπα - Προκαταλήψεις

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 45 λεπτά

ΘΕΜΑ 1ο

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες, σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο πλαίσιο.

	Σωστό	Λάθος
α) Ορισμένες φορές, η εξω-ομάδα για να επιβεβαιώσει την ανωτερότητά της, στρέφεται εναντίον της εσω-ομάδας και την υποβαθμίζει με συγκεκριμένες ενέργειες.	☐	☐
β) Η αναζήτηση «εξιλαστήριου θύματος» είναι ένας ακόμη παράγοντας δημιουργίας και διατήρησης των προκαταλήψεων.	☐	☐
γ) Σε κάθε σύγχρονη κοινωνία, ο ρατσισμός βρίσκεται εν δυνάμει.	☐	☐
δ) Στη σύγχρονη εποχή, οι κοινωνίες χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό πολιτιστικής ομοιογένειας.	☐	☐
ε) Ένα κύριο εμπόδιο στο σεβασμό της διαφορετικότητας μέσα στις κοινωνίες είναι ο ρατσισμός.	☐	☐
στ) Η κοινωνία αξιολογεί αρνητικά τα άτομα τα οποία ανταποκρίνονται ακριβέστερα στις προκαταλήψεις και στα στερεότυπα που συνδέονται με το φύλο τους.	☐	☐

Μονάδες 2

ΘΕΜΑ 2ο

Να συμπληρώσετε τα κενά στο παρακάτω κείμενο.

Συχνά, οι προκαταλήψεις και τα οδηγούν σε αρνητικές σε βάρος κάποιων κοινωνικών ομάδων και κοινωνικών κατά παράβαση των αρχών της ισότητας και του σεβασμού της και της ιδιαίτερης ταυτότητας του άλλου. Οι διακρίσεις αυτές εξωτερικεύουν τις αρνητικές απέναντι στα μέλη μιας ή περισσότερων κοινωνικών και κατηγοριών, με τη μορφή και δυσμενούς μεταχείρισής τους, έντονης καταπίεσης και κοινωνικού τους

Μονάδες 3

ΘΕΜΑ 3ο

1. Να ορίσετε το περιεχόμενο του όρου προκατάληψη.
2. Να ορίσετε το περιεχόμενο του όρου ρατσισμός, έτσι όπως χρησιμοποιείται στην καθημερινή ζωή.
3. Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο του όρου σεξισμός.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 4ο

Να αναπτύξετε το ρόλο της οικογένειας στην μετάδοση και υιοθέτηση των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων σύμφωνα:

- α) Με τις θεωρίες που εξηγούν το ρατσισμό ως αποτέλεσμα κοινωνικών σχέσεων.
- β) Με την έρευνα του Αντόρνο που ερμηνεύει το ρατσισμό ως αποτέλεσμα ψυχολογικών κινήτρων.

Μονάδες 7

ΘΕΜΑ 5ο

Να εξηγήσετε ποιες είναι οι προϋποθέσεις που συμβάλλουν στην ομαλή συμβίωση των ποικίλων κοινωνικών ομάδων, μέσα στις πολυπολιτισμικές κοινωνίες της εποχής μας.

Μονάδες 3